

Hallituksen apteekkiuudistus vaikeuttaa apteekkien toimintaa

Hallitus antoi syyskuun lopulla eduskunnalle lakiesityksen (STM/2025/102), jossa ehdotetaan mittavaa leikkausta apteekkien talouteen ja useiden itsehoitolääkkeiden myynnin laajentamista apteekkien ulkopuolelle. Muutokset syventävät monien apteekkien talousahdinkoa entisestään.

Esityksessä esitetään useita apteekkien taloutta heikentäviä elementtejä, kuten reseptilääketaksan leikkaus, apteekkiveron kiristäminen ja itsehoitolääkkeiden myyntikanavien laajentaminen. 2000-luvun toistuviin leikkauksiin yhdistettynä monien apteekkien talous on kriisiytymässä. Siinä on myös mukana hyviä elementtejä, kuten apteekkiveron perusteen muuttaminen lääkemyynnin liikevaihdosta lääkemyynnin myyntikatteeseen sekä sivuapteekkien apteekkiverovähennyksen säilyttäminen. Valitettavasti kuitenkin noin 70 sivuapteekin apteekkiverovähennys on jäämässä niin pieneksi, että moni apteekkari joutuu pohtimaan sivuapteekkinsa jatkoa, mikä voi tarkoittaa joidenkin alueiden asukkaiden apteekkimatkojen pidentymistä.

Yksistään sivuapteekkivähennyksen säilyttäminen ei kuitenkaan riitä turvaamaan maankattavaa apteekkiverkostoa, sillä hallitus on leikkaamassa reseptilääkkeiden katetta 36 miljoonalla eurolla, vaikka sitä juuri toissa vuonna edellisen kerran leikattiin.

On suuri riski, että maan kattava apteekkiverkosto harvenee, jos eduskunta hyväksyy hallituksen esittämän lääketaksaleikkauksen ja sivuapteekkivähennyksen pienentämisen. Apteekkiveron progressiivisuudesta johtuen pieni apteekki saa lääkkeen hinnasta suuremman osuuden kuin suuri apteekki. Näin tuetaan pienten apteekkien toimintaa ja turvataan maankattavaa apteekkiverkostoa. Apteekkivero myös pienentää apteekkien välisiä tuloeroja.

Hallitus ehdottaa myös yli 20 itsehoitolääkeryhmän myyntikanavien laajentamista. Tämä on riski sekä turvalliselle lääkkeiden käytölle että apteekkien toimintaedellytyksille. Sen ehdotus ei tue järkevää lääkehoitoa, jota hallitus on hallitusohjelmassaan luvannut edistää.

Itsehoitolääkkeet ovat myös apteekkeille tärkeitä, sillä reseptilääkkeiden myynnin kannattavuutta on heikennetty toistuvilla leikkauksilla koko 2000-luvun ajan. On täysin selvää, että itsehoitolääkkeiden valikoimaa voidaan esitetystä kasvattaa, koska sen vaikutus voisi olla tuhoisaa apteekkiverkostolle.

Apteekeilla on paljon annettavaa suomalaisille matalan kynnyksen terveyspalveluiden tarjoajina myötä riskinä on, että apteekkiverkosto harvenee ja keskittyvä verkkoapteekkitoiminta uhkaa harventaa sitä lisää.

Toivottavasti emme ole nyt menettämässä yhtä terveydenhuoltojärjestelmämme tehokkainta ja kustannustehokkainta palvelupistettä.

Lokakuisin terveisin

Timo Hännikäinen Apteekkari